

Program managerial

Cadrul legislativ care reglementează activitatea departamentului și a directorului de departament este unul cu un anumit grad de relativitate, fiind permisă flexibilitatea și adaptarea la realitățile în schimbare continuă. Spre exemplu, referirea primară la departament este în Legea Educației, art. 133, alin. 1: „Departamentul este unitatea academică funcțională care asigură producerea, transmiterea și valorificarea cunoașterii în unul sau mai multe domenii de specialitate”. Cu alte cuvinte, departamentul este un fel de „celulă de bază” a comunității academice.

Această prevedere de cea mai mare generalitate este reluată identic în Carta UAIC, la art. 28, al. 11, articol în cadrul căruia se mai adaugă, printre altele, faptul că facultatea poate include unul sau mai multe departamente (al. 7-8), că departamentul se înființează în funcție de programele de studii și de cercetare științifică dintr-o facultate, respectând criteriul de sustenabilitate financiară și cel de performanță academică (al. 12), că un departament poate cuprinde unul sau mai multe unități funcționale numite colective (al. 16).

În privința directorului de departament, Carta UAIC îi stabilește atribuții după cum urmează: face propuneri pentru planurile de învățământ; răspunde statele de funcțiuni; face propuneri pentru cadrele didactice asociate; face propuneri privind capacitatea de școlarizare și noile specializări; propune scoaterea la concurs a posturilor vacante, comisiile de concurs, evaluarea și sancționarea personalului din cadrul departamentului ș.a.. În același timp, directorul de departament răspunde în fața decanului, a Consiliului facultății și a Consiliului departamentului.

În consecință, ROF-ul Facultății de Istorie, la art. 27, confirmă faptul că directorul Departamentului de Istorie răspunde de planurile de învățământ, statele de funcții, calitatea activității didactice, managementul financiar al departamentului. Coordonează activitatea didactică din cadrul programelor de studii de licență și master; realizează evaluarea periodică a activității personalului didactic; face propuneri privind programele de studii și scoaterea la concurs a posturilor didactice vacante; coordonează perfecționarea profesională a personalului didactic.

Drept urmare, având în vedere aceste prevederi legale, care-l transformă pe directorul de departament într-un soi de interfață între decan și prodecan, pe de o parte, și cadrele didactice din facultate, pe de alta, intențiile mele manageriale sunt limitate la cele stabilite în

„fișa postului”, fără a coincide cu cele ale decanului, acesta din urmă fiind singurul întreținut să reprezinte facultatea în exterior, inclusiv pe relația cu membrii conducerii executive a UAIC sau cu Senatul. Colaborarea directorului de departament cu decanul este însă fundamentală pentru bunul mers al activității în facultate.

I Planurile de învățământ ale Departamentului de Istorie sunt în foarte mare măsură adecvate demersului educațional pe care îl promovăm. Nu este nevoie de schimbări numeroase sau radicale. Pot exista ajustări pe alocuri, în sensul introducerii sau înlocuirii unor discipline, dar numai dacă necesitățile o impun și există oportunitățile necesare. În orice caz, inițiativa în acest sens trebuie să aparțină colegilor care își arată disponibilitatea de a purcede la îmbunătățirea sau rafinarea cursurilor asupra cărora sunt titulari.

II Statele de funcții depind, evident, de planurile de învățământ, dar ilustrează și situația resursei umane din cadrul departamentului. După pensionările din ultimul deceniu, colectivul nostru este unul tânăr și dinamic, echilibrat pe cele patru colective, dar și cu potențial (nu foarte mare) de extindere. Obiectivul nostru este să păstrăm în bune condițiuni personalul existent, iar dacă se poate, cu precauție și înțelepciune, să identificăm câțiva tineri valoroși ce s-ar putea constitui în echipa de viitor a facultății. Dorim să menținem alcătuirea normelor didactice și a statelor de funcțiuni în concordanță cu specializările colegilor.

III Cadrele didactice asociate în cadrul departamentului nu au fost și nu pot fi numeroase din motivele cunoscute: nu sunt prea multe ore disponibile și nu există resursele financiare necesare pentru a aduce profesori importanți spre a ține prelegeri la facultatea noastră. Nu presupunem că se vor produce schimbări semnificative în această privință. În orice caz, rămânem deschiși la fructificarea oricăror oportunități semnificative ar apărea pe acest plan.

IV Marja de manevră în privința posibilității de a se introduce noi specializări este, din nefericire, extrem de redusă. Eșecul tentativelor trecute și lipsa unor opțiuni sustenabile fac din acest aspect un deziderat care nu-și va găsi fructificarea într-un viitor relativ apropiat.

V În materie de scoatere la concurs a posturilor din statele de funcțiuni, poziția noastră este de a se menține practica existentă, aceea de a facilita oricărui coleg care îndeplinește condițiile CNATDCU și cele ale UAIC posibilitatea de a se prezenta la concurs. Nu vom împiedica, amâna sau bloca pe cineva care îndeplinește punctajele și celelalte condiții stipulate de regulamentele în vigoare. Relațiile pe care le avem în celelalte universități din Consorțiul „Universitaria” ne vor facilita articularea unor comisii onorante și armonioase pentru aspiranții la ocuparea posturilor vacante.

VI Evaluarea personalului didactic din cadrul Departamentului de Istorie se va face ca și până acum, iar sancționarea nu credem că este metoda adecvată de rezolvare a problemelor. Sunt multe alte soluții, bazate pe dialog și spirit consensual, ce trebuie aplicate pentru reglarea unor eventuale disfuncționalități.

VII Ne propunem să menținem programele de licență și master deja acreditate. Nu va fi ușor, mai ales la master, unde apariția masteratului didactic ar putea avea consecințe dintre cele mai neplăcute. Va trebui să ne aliem cu celelalte facultăți și departamente care „produc” profesori (Litere, Matematică, Fizică, Filosofie ș.a.), pentru a analiza împreună cu membrii conducerii executive efectele asupra celorlalte mastere, ca și, implicit, asupra statelor de funcțiuni și a normelor didactice. Va trebui realizată o coordonare a eforturilor noastre cu cele ale colegilor din alte centre universitare în aceste privințe.

VIII E necesar să încercăm să ne sporim atractivitatea în fața viitorilor studenți și chiar a studenților propriu-ziși, ce trebuie capacitați și ajutați să-și finalizeze studiile de licență și master. Legăturile dintre studenți și cadrele didactice, tradițional bune la facultatea noastră, trebuie catalizate, astfel încât studenții să beneficieze nu numai de experiența livrescă și de cercetare a profesorilor lor, ci și de experiența de viață a mentorilor lor.

IX Departamentul de Istorie și directorul său trebuie să ofere întregul sprijin disponibil conducerii executive a facultății în operațiunea de promovare online a instituției noastre: crearea un nou website, mai interactiv, al facultății, precum și continuarea și diversificarea activităților pe rețelele de socializare.

X O provocare dintre cele mai complicate căreia trebuie să-i facem față este adaptarea demersului didactic al facultății noastre la realitățile pandemice. Ceea ce s-a întâmplat în semestrul al doilea din anul academic trecut a fost o abordare din mers, inevitabil improvizată. Cum pandemia pare a se prelungi pe un termen necunoscut, Departamentul va trebui să se implice pentru organizarea în condiții cât mai bune a predării online. Cei asistați nu trebuie să fie doar studenții, ci și profesorii, în materie de tehnologie și *know-how*. De asemenea, respectând legile, va trebui să identificăm cele mai potrivite soluții pentru a oferi studenților materiale adiționale necesare studiului. În sfârșit, cadrele didactice trebuie încurajate pentru a realiza cursuri extinse online, nu numai în format text, ci chiar și video.

XI Menținerea și aprofundarea climatului de înțelegere și colaborare între membrii Departamentului de Istorie reprezintă o prioritate majoră. Nicio divergență nu este insurmontabilă. Orice disensiune trecută poate și trebuie remediată prin dialog și eleganță academică. Numai de noi depinde să ne menținem un *esprit de corps* care este singurul în măsură să ne asigure succesul comun, ce e adesea mai important decât reușitele individuale. Unitatea grupului trebuie păstrată cu orice preț, pentru că ea ne asigură supraviețuirea într-o lume academică în schimbare, prea puțin tolerantă mai ales cu cei ca noi, plasați la periferie. Eu îmi asum punerea între paranteze a oricăror întreprinderi personale, a oricăror prejudecăți și păreri preconcepute, pentru că interesele grupului sunt prevalente.

Iași, august 2020

prof. univ. dr. Lucian Leuștean

